

VYVOLENÍ A POVOLÁNÍ BOHEM

Námět pro výuku náboženství k závěru roku sv. apoštola Pavla

Návrh, který přinášíme, je variantou, jak naplnit dílčí cíle výuky náboženství dětí 1. a 2. třídy dané osnovami v období po slavení Velikonoc. Program vychází z předchozí učební látky, kterou děti probírají podle osnov z roku 2004 a k nim zpracovaných metodik. Seznamuje děti s osobností sv. Pavla. Prostřednictvím programu mohou děti dospět k hlubšímu porozumění velikonočním událostem a jejich poselství. Zároveň umožňuje propojení s následující látkou a zvýrazňuje účel naší výuky: o těch všech událostech se děti učí proto, aby zakusily a poznaly, že každý z nás je Bohem vyvolen a povolán.

Východiska

Velikonoční události představují ústřední tajemství naší víry. Konfrontují nás se skutečností Boží lásky, kterou nejsme schopni pochopit ani pojmout. Můžeme se jí „dotýkat“, nechat ji na sebe působit a přemýšlet o ní, aniž bychom se hned snažili vyvodit z toho konkrétní důsledky pro svůj život. Tento přístup je velmi vhodné aplikovat i ve výuce náboženství dětí. Je totiž důležité nechávat v dětech prostor pro Boží působení a zároveň v nich podporovat tušení, že život s Bohem je také plný překvapení.

V první třídě výuky náboženství se děti mají dozvědět, že Ježíš zemřel, aby nám dal nový život. Ve druhé třídě se ukazuje Ježíšova moc uzdravovat a křísit mrtvé. Vedle toho se děti setkají se slovy o Ježíšově vykupitelské smrti za naše hříchy během nedělních bohoslužeb a při slavení velikonočního tridua. Jde o náročná témata a děti k nim jistě napadne mnoho otázek, které je důležité brát vážně. Takové otázky měl i sv. Pavel, který byl jako zbožný Žid vychovaný v určitých představách o Bohu a Mesiáši. Když se setkal s Ježíšovými následovníky, byl konfrontován s úplně jiným pohledem na Boha. Bůh do jeho života významně zasáhl, Pavel poznal Boží vyvolení a stal se z něj horlivý a neohrožený apoštol a Ježíšův následovník.

Návrh cílů a obsahu programu

Z této skutečnosti vychází níže uvedený scénář, jehož obsahem je setkání u Damašku a dále otázky, které v dětech vyvolávají velikonoční události.

Cílem je motivovat děti k otázkám a poskytnout jim prostor k přemýšlení. Měly by dospět k poznání, že Bůh se nám dává poznávat postupně a může se stát, že si o Něm člověk vytvoří velmi svéráznou představu. Avšak Bohu na nás záleží a dává se nám poznat nejrůznějšími způsoby.

V rámci přípravy na výuku doporučujeme, aby si učitel připomenul některé skutečnosti uvedené v šedém rámečku vpravo, případně si je podrobněji prostudoval v některém ze současných komentářů.

Návrh scénáře programu

Téma „Vyvolení a povolání Bohem“ je vhodné zařadit bezprostředně po Velikonocích, pokud byla před nimi s dětmi probírána

látkou vztahující se k velikonočnímu příběhu (v první třídě za lekci 27, ve druhé třídě za lekci 26), případně lze téma s látkou těchto lekcí propojit. Učitel náboženství by měl děti krátce seznámit i se skutečností, že ani po Ježíšově vzkříšení v něj všichni Židé neuvěřili jako v Mesiáše (obdobně jako dnes nejsou všichni lidé křesťany). Bůh však dává lidem stále nové příležitosti ho poznávat. Svatý Pavel v Ježíše uvěřil a stal se hlasatelem Jeho evangelia v mnoha zemích.

V první části se budeme zabývat příběhem o Šavlově obrácení (Sk 9,1–22). Příběh dětem přečteme s patřičným přednesem, případně lze využít animovaný film z cyklu *Pavel, dobrodruh víry* (KNA, 2002). Úskalím filmu je subjektivní interpretace biblického textu. K práci s filmem doporučujeme inspirovat se postupem na následující dvoustraně (promítnout film, nechat děti volně reagovat, zapisovat jejich poznatky, vrátet se ke scénám, které je zaujaly. Přitom upozornit na odlišnosti od biblického příběhu). Podobně pracujeme se čteným příběhem, na který můžeme vhodně uplatnit známé metody práce s textem.

Druhou částí je diskuse. Patrně narazíte na otázku, proč Šavel jednal s křesťany tak nemilosrdně. K tomu je vhodné seznámit děti se židovským prostředím a vírou Židů. Jako pomůcku můžete využít obrazovou prezentaci „Židovství“, kterou lze stáhnout z internetových stránek časopisu). Vedeme děti k poznání, že Pavel jednal z přesvědčení, že pronásledováním křesťanů slouží Bohu. Po setkání s Ježíšem u Damašku poznal, že se mýlil.

Ve třetí části se ptáme děti na jejich zkušenosti: Poznaly o Ježíši něco, co je překvapilo? Jak prožily Velikonoce? Diskuse nabízí prostor k připomenutí Božích tajemství, Boží velikosti, která nás přesahuje, a také jeho lásky, která nám pomáhá stále znovu ho objevovat. Děti by měly slyšet, že toto objevování se týká člověka v každém věku. Nikdo nemůže říci, že se o Bohu už všechno naučil a že ho zná. Příběh svatého Pavla zve každého k poznávání povolání, které mu Bůh světlil.

Příprava KPC Hradec Králové

Podrobný komentář, literatura a pomůcky na www.cestykatecheze.cz

POZNÁMKY K „OBRÁCENÍ SVATÉHO PAVLA“

Upozorňujeme na skutečnosti, které bývají v některých materiálech podávány nepřesně nebo mylně, zejména když nerozlišují teologické výpovědi od historických skutečností:

Šavel versus Pavel: Říká se, že jedním ze symbolů Pavlova obrácení je změna jeho jména. Toto tvrzení není přesné. Šavel byl Židem a farizeem (Flp 3,4–5), žil a vydělával si jako řemeslník. Jako římský občan používal jméno Paulus. Obě jména užíval současně.

Událost u Damašku a její poselství: Obrácení Šavla bývá zobrazováno velmi dramaticky. Toto pojetí vychází z textů Skutků apoštolů, kde je podrobně líčeno s drobnými odlišnostmi celkem třikrát (Sk 9,1-19; 22,3-16; 26,4-18). Sám Pavel tuto událost jen zmiňuje (1 Kor 15,8nn; 9,1; Gal 1,11nn). Je třeba brát v úvahu, že Skutky mají především silnou teologickou výpověď. Proto některé jejich údaje nekorrespondují s údaji v Pavlových listech.

Z těchto důvodů je vhodné se nezaměřovat při rozhovoru s dětmi na detaily, ale na poselství příběhu. Pavlovi se zde zjevil Kristus, aby ho odvrátil od přílišného lpění na zvycích předků a uvedl ho do povolání, které mu Bůh daroval již v lůně jeho matky (srov. Gal 1,14–15). Pavel charakterizuje své setkání s Kristem jako vidění (1 Kor 15,8nn) a povolání za apoštola pohanů (Gal 1,16), které srovnává se starozákonním povoláním (Jer 1,4n a Iz 49,16). Podstatné pro něj je, že je povolán k hlásání evangelia od samého Krista. – To je východisko, na kterém je vhodné stavět i rozhovor s dětmi.

Pozn.: Některé pomůcky interpretují Pavlovo obrácení jako odvrácení se od hříchu ke ctnosti (nebo nevíry k víře apod.). To neodpovídá skutečnosti. Sv. Pavel byl totiž hluboce věřícím člověkem, zbožným Židem, který žil podle Božího zákona (srov. Flp 3,4–5). Pronásledování Ježíšových stoupců chápal jako svou službu pravdě tak, jak ji původně poznal.